

STRUČNÝ KOMENTÁŘ

Rozvoj ekonomiky, spojený se snižováním nezaměstnanosti a růstem mezd a platů se pozitivně odrazil v růstu celkových příjmů domácností, takže je zde předpoklad pro další růst konečné spotřeby domácností. Úhrnný čistý peněžní příjem na osobu činil v roce 2005 zhruba 109,0 tis. Kč a meziročně vzrostl o 4,8%. Z jednotlivých druhů příjmů rostly nejrychleji příjmy ze závislé činnosti, na růstu sociálních příjmů se podílely především důchody. Naproti tomu příjmy domácností z dávek státní sociální podpory byl nižší než v roce 2004, kdy byla k přídávám na každé dítě vyplácena jednorázová částka ve výši 2 tis. Kč.

U jednotlivých sociálních skupin ovlivňuje příjem na osobu jednak celkový počet osob v domácnosti, počet osob s příjmem z pracovní činnosti, příp. jiných zdrojů a absolutní výše těchto příjmů. Nejvyšší příjem v přepočtu na osobu měly domácnosti zaměstnanců s vyšším vzděláním – 130,1 tis. Kč, což bylo přibližně o pětinu více než činil republikový průměr. Na opačné straně příjmového spektra byly domácnosti nezaměstnaných – u nich příjem na osobu představoval necelých 52 % průměru za ČR, a to i přesto, že se jejich příjmy zvýšily prodloužením doby poskytování podpory u uchazečů nad 50 let a zavedením možnosti limitovaného přivýdělku.

V diferenciaci příjmů jak mezi sociálními skupinami tak uvnitř těchto skupin žádné významné změny nenastaly. Měřeno Giniho koeficientem byla nejvyšší míra příjmové nerovnosti u domácností samostatně činných (Gini - 29,4%) a nejnižší u důchodců (13,5%).

Decilové rozdělení příjmů ukázalo, že 10% domácností s nejvyššími příjmy mělo průměrný příjem na osobu 5krát vyšší než 10% domácností s nejnižšími příjmy. Proti předchozímu roku se poměr mezi příjmy na okrajích příjmového rozdělení spíše snížil, protože tempo růstu příjmů v 1. decilu (index 166,9) bylo vyšší než v 10. decilu (index 138,6).

Pod životním minimem bylo v roce 2005 zhruba 101,4 tis. domácností s celkovým počtem 294,4 tis. osob. Proti roku 2004 se tyto počty snížily, přičemž významně se na tom podílely domácnosti nezaměstnaných (snížení o 24,3 tis.).

Stejně jako národní míra chudoby poklesla také tzv. míra ohrožení chudobou vypočtená podle evropské metodiky. Z jejích výsledků vyplývá, že v roce 2005 bylo v ČR ohroženo finanční chudobou 9,8 % všech osob, což je o 54 tis. osob méně než v roce 2004.

Přestože příjmy domácností rostly, zhruba 9 % domácností uvedlo že se svým příjmem vychází s velkými obtížemi. Z domácností s příjmy pod životním minimem přiznala tyto obtíže více než polovina z nich. Přibližně dvě pětiny všech domácností ČR uvedly, že by neměly na zaplacení neočekávaného výdaje ve výši 6000 Kč.

Trend posledních let – preference bydlení ve vlastním - se promítá do struktury bytů podle právního důvodu užívání. Zatímco v roce 1999 bydlelo téměř 32% domácností v nájemních bytech, v roce 2006 jich bylo už pouze 23%. V souvislosti s privatizací obecních bytů a převody družstevních bytů do osobního vlastnictví se ve stejném období zvýšil podíl bytů v osobním vlastnictví téměř na 20 %.

Nejvyšší průměrné měsíční výdaje na bydlení v roce 2006 byly v nájemních bytech (vč.pronájmů) – 4450 Kč. Proti roku 2005 se zvýšily o necelých 7 %, přesto domácnosti v nájemních bytech vydávaly na bydlení nejvíce - necelých 23 % svých příjmů. Nejvyšší meziroční růst výdajů na bydlení měly domácnosti s byty v osobním vlastnictví - o 17 %, což nejspíš souvisí s investicemi nových vlastníků do oprav a modernizací domů.

Úhrada celkových výdajů na bydlení přináší některým skupinám domácností finanční problémy. Zhruba 22% domácností přiznalo, že náklady na bydlení pocítují jako velkou zátěž. Na druhé straně jen 11% domácností nemělo s jejich úhradou žádný problém.